İthalinden Sonra Bazı Eşya Beyanlarının YGM Raporuyla Tespit Zorunluluğu

T.C. Ticaret Bakanlığı - İthalinden Sonra Bazı Eşya Beyanlarının YGM Raporuyla Tespit Zorunluluğu - Eşyanın Serbest Dolaşıma Girişi

İTHALİNDEN SONRA BAZI EŞYA BEYANLARININ YGM RAPORUYLA TESPİT ZORUNLULUĞU

ÖZET: *Eşyanın serbest dolaşıma girişi sonrasındaki kullanım veya teslimine yönelik yapılan beyanların tespit işlemlerine ilişkin Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirince (YGM) raporların düzenlenmesi ile süreler, ibraz ve diğer usul ve esaslar, Gümrük Genel Tebliği (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) (10.10.2024 t. 32688 s. R.G.) ile belirlenmiştir. Tebliğ hükümlerine bakıldığında, Gümrük Yönetmeliğinin 181 inci maddesi kapsamında diğer kurumlarca yapılacak kontrollere tabi eşya, serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmak üzere metal hurda olarak beyan edilen eşya ve 31/12/2020 tarihli ve 3350 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan İthalat Rejimi Kararının 4 üncü maddesinde sayılan önlemlere tabi eşya olmak üzere, 3 temel konunun beyannamenin tescil tarihi yada gümrük idaresinin tebliğ tarihinden itibaren Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirince tanzim edilecek tespit raporu çerçevesinde takip edileceği anlaşılmaktadır.*

Anahtar Kelimeler*: muafiyet, kapsam dışı, ithalat rejim kararı, ticaret politikası önlemleri. tespit raporu.*

I. GİRİŞ

Yazı konusu Gümrük Genel Tebliği (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) hükümlerini ilgilendiren mevzuat hükümlerine bakıldığında; Gümrük Kanunu 10 ncu Maddesi, Gümrük Yönetmeliği 181, 3350 sayılı İthalat Rejimi Kararı 4 ncü Maddesi, Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Tebliği (10.09.2020 / 31240 R.G.), Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2024/8 Sayılı Genelgesi eki,

’’Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Rehberi’ (m. 25- Metal Hurda Tespit İşlemleri, (m. 26-Ticaret Politikası Önlemlerine Tabi Eşyanın Önlem Kapsamında Olup Olmadığının Tespit İşlemleri, m. 27-Diğer Kurumlarca Yapılacak Kontrollere İlişkin Tespit İşlemleri, Ticaret Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan 2024/5 sayılı “Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (31.12.2023 /32416 4. M. RG), Ticaret Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan 2024/23 sayılı Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği (31.12.2023 / 32416 4. M. RG.) gibi çok geniş bir alanı ilgilendirdiği görülmektedir. Konunun burada sayılanlar dışında, yapılan beyanların hangi mevzuatı ilgilendirdiği, serbest dolaşıma giriş rejimine tabi her türlü izin veya uygunluk belgesine veya bu belgeler yerine geçen bilgiye tabi eşyanın ilgili mevzuatına bakılarak tespit edilmesi gerekmektedir.

1- SERİ NO 18 TEBLİĞ KAPSAMINDA YGM TARAFINDAN TANZİM EDİLECEK RAPORLAR

Gümrük Genel Tebliği (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) hükümleri kapsamında YGM tarafından üç çeşit rapor tanzim edilecektir.

DK 1 TESPİT RAPORU

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Tebliğinin (YGMT) Tespit işlemi yapılacak gümrük işlemleri başlıklı 11 inci maddesi 1 inci fıkrası (j) bendine göre;” DK1, diğer kurumlarca yapılacak kontroller kapsamında kullanım amacına göre bilgi/belgeye tabi eşyanın kullanım amacına uygun olup olmadığının tespitini kapsar.” Hükümlerinden hareketle Gümrük Yönetmeliğinin Diğer kurumlarca yapılacak kontroller başlıklı 181 inci maddesine ilişkin tespitlerin DK-1 raporu ile yapılacağı anlaşılmaktadır.

SERİ NO 18 Tebliğinin 3 üncü maddesi 2 inci fıkrası uyarınca; “Yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu beyannamenin tescil tarihinden itibaren altı ay içinde düzenlenir. Eşyanın teslim, kullanım veya işleme konu edilmediğinin ispatı ve süresi içinde başvurulması kaydıyla bu süre üçer aylık dönemler halinde uzatılabilir ancak ek süreler dahil yirmi dört ayı geçemez.”

YGMT’nin 17 nci maddesi 2 inci fıkrasın (ı) bendine göre; “ DK1 tespit işlemlerine ilişkin olarak düzenlenmesi gereken tespit raporları, tespitin yapıldığı ayı takip eden ayın yedinci iş gününün bitimine kadar sunulur.

MH1 TESPİT RAPORU

YGMT'nin (Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Tebliği) Tespit işlemi yapılacak gümrük işlemleri başlıklı 11 inci maddesi 1 inci fıkrası (I) bendine göre; " MH1, metal hurda olarak beyan edilen eşyanın firma tesisinde yapılacak işlem sonucunda başka bir eşya haline gelip gelmediğinin tespitini kapsar."

Seri No 18 Tebliğinin 4 üncü maddesi 4 üncü fıkrası uyarınca; *"Tespite konu işlemin tamamlanması için firmanın kapasitesi ve yapılacak işlemin niteliği gibi hususlar göz önüne alınarak beyannamenin tescil tarihinden başlayarak altı ayı geçmemek üzere yükümlüye bir süre verilir." 7 inci fıkrası uyarınca, "Süresi içinde başvurulması kaydıyla dördüncü fıkrada belirtilen süre üçer aylık dönemler halinde uzatılabilir ancak ek süreler dahil yirmi dört ayı geçemez"*

YGMT'nin 17 inci maddesi 2 inci fıkrasın (i) bendine göre; "MH1 ve TP1 tespit işlemlerine ilişkin düzenlenmesi gereken tespit raporları, tespit konusu işlemlerin bitirilmesi için **gümrük idaresince verilen süre sonundan itibaren en geç bir ay içerisinde sunulur."**

TP1 TESPİT RAPORU

YGMT'nin (Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Tebliği) Tespit işlemi yapılacak gümrük işlemleri başlıklı 11 inci maddesi 1 inci fıkrası (i) bendine göre; "TP1, kapanmış beyannamelerde 31/12/2020 tarihli ve 3350 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan İthalat Rejimi Kararının 4 üncü maddesinde sayılan önlemlere tabi eşyanın kapsam dışı olup olmadığının tespitini kapsar."

SERİ NO 18 Tebliğinin 5 inci maddesi 3 üncü fıkrasına göre; "Serbest dolaşıma giriş işlemleri tamamlanmamış eşyanın İthalat Rejimi Kararının 4 üncü maddesinde sayılan önlemlere tabi bir eşya olup olmadığının eşyanın muayenesi ile beyanname ve eki bilgi ve belgelerin tetkikinden anlaşılamadığı durumlarda tespite konu işlemin tamamlanması için firmanın kapasitesi ve yapılacak işlemin niteliği gibi hususlar göz önüne alınarak gümrük idaresince altı ayı geçmemek üzere bir süre verilir. Eşyanın teslim, kullanım veya işleme konu edilmediğinin ispatı ve süresi içinde başvurulması kaydıyla bu süre, üçer aylık dönemler halinde uzatılabilir ancak ek süreler dahil yirmi dört ayı geçemez." 4 üncü fıkrası uyarınca; 2) Kapanmış beyannameler için yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu gümrük idaresinin ilgili firmaya yönelik yazısının tebliğinden itibaren bir ay içinde düzenlenir.

YGMT'nin 17 inci maddesi 2 inci fıkrasın (i) bendine göre; "MH1 ve TP1 tespit işlemlerine ilişkin düzenlenmesi gereken tespit raporları, tespit konusu işlemlerin bitirilmesi için gümrük idaresince verilen süre sonundan itibaren en geç bir ay içerisinde sunulur."

2- GÜMRÜK YÖNETMELİĞİ'NİN 181 İNCİ MADDESİ KAPSAMINDA DİĞER KURUMLARCA YAPILACAK KONTROLLER

SERİ NO 18 Tebliğinin 3 üncü maddesi 1 inci fıkrasına göre; *"Yürürlükteki mevzuat uyarınca ilgili gümrük rejimleri kapsamında* ***Türkiye'ye ithali öngörülen her türlü izin veya uygunluk belgesine veya bu belgeler yerine geçen bilgiye tabi eşyaya ilişkin yetkili kurumlarca yapılacak kontrollere dair kendi mevzuatlarında düzenlenmesi şartıyla,*** *eşyanın serbest dolaşıma girişi sonrası beyana uygun kullanım, teslim veya işleme konu edilip edilmediğinin tespiti yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu ile yapılır."* hükmünün açık uçlu bir hüküm olduğu görülmektedir.

Her türlü izin veya uygunluk belgesi veya bu belgeler yerine geçen bilgiye tabi eşyaların hangileri olduğu konusunda bir belirsizlik vardır. Bu nedenle hangi eşyaların bu izin veya uygunluk belgesine tabi olduğunun öncelikle tespiti gereklidir.

Türkiye'ye ithali öngörülen eşyadan ne anlaşılması gerektiği çok da açık değildir. Gümrük Kanununda rejimler esnek olup, herhangi bir rejimden başka bir rejime geçmek mümkündür. Örneğin dahilde işleme rejimine tabi eşya kesin ithale konu edilebilir. Ayrıca, ikincil işlem görmüş ürün serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulabilmektedir. Bunun gibi durumlarda, Türkiye'ye ithali öngörülen her türlü izin veya uygunluk belgesine tabi eşya için de, örneğin ikincil işlem görmüş ürün gıda ile temas ediyor ise, Kanaatimizce YGM raporu düzenlenmesi gerekir.

Diğer taraftan, eşyanın serbest dolaşıma girişi sonrasındaki kullanım veya teslimine yönelik yapılan beyanların doğruluğu konusunda Seri No 18 Tebliğinin 3 üncü maddesi 4 üncü fıkrasına göre; *"Eşyanın beyana uygun olmayan kullanım, teslim veya işleme konu edildiğinin tespit edilmesi halinde Gümrük Yönetmeliğinin 181 inci maddesinin onuncu fıkrasının (c) bendi uyarınca, "Denetime ilişkin belgeler veya bu belgeler yerine geçen bilgilerin beyannamede yer almadığının, beyannamenin kapatılmasından veya eşyanın tesliminden sonra yapılan kontroller neticesinde anlaşılması durumunda ilgili kurum bilgilendirilir. " yönünde işlem tesis edilir.*

Tarım ve Orman Bakanlığının Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/5) (31.12.2023 t. 32416 s. 4.mük R.G.)'nin Muafiyetler ve kapsam dışı başlıklı 10 uncu maddesine göre;

3) Tarım ve Orman Bakanlığının iznine tâbi olması kaydıyla, Ek-1/A ve Ek-1/B'de yer alan ve Ülkeye Girişte Veteriner Kontrollerine Tabi Olan Hayvan ve Ürünlere Dair Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin petrol sanayii, beşeri ilaç sanayii, sabun sanayii, kozmetik sanayii ve benzeri Tarım ve Orman Bakanlığınca denetime tâbi olmayan sanayilerde kullanılmak üzere ithal edilmesi durumunda Uygunluk Yazısı ve/veya Kontrol Belgesi düzenlenmez. ***Bu ürünler için Gümrük Beyannamesinin 44 nolu hanesine 15442489916128745008274 referans numarası ithalatçı tarafından kaydedilir.***

(4) Eklerdeki diğer listeler kapsamında denetime tâbi olmaması kaydıyla, ithal edilmek istenen;

a) Ek-1/A ve Ek-1/B'de yer alan ürünlerin Ülkeye Girişte Veteriner Kontrollerine Tabi Olan Hayvan ve Ürünlere Dair Yönetmelik ile belirlenen hayvan ve ürünler kapsamı dışında olması halinde Gümrük Beyannamesinin 44 nolu hanesine 1179481998371685655398 6 referans numarası ithalatçı tarafından kaydedilir,

b) Ek-2'de yer alan ürünlerin gıda ile temas etmeyecek, gıda ve yem sanayii dışında ve/veya karşılarında belirtilen amaçlar dışında kullanılacak olması halinde Gümrük Beyannamesinin 44 nolu hanesine 10617541565699503532523 referans numarası ithalatçı tarafından kaydedilir,

c) Ek-4'te yer alan ürünlerin hayvan sağlığı amacı dışında kullanılacak olması halinde Gümrük Beyannamesinin 44 nolu hanesine 10746679379456304570062 referans numarası ithalatçı tarafından kaydedilir,

ç) Ek-5'te yer alan ürünlerin veteriner tıbbi ürün ve veteriner tıbbi ürün imalinde kullanılan hammadde sanayiine verilmeyecek olması halinde Gümrük Beyannamesinin 44 nolu hanesine 1065501986188157151169 0 referans numarası ithalatçı tarafından kaydedilir,

d) Ek-6'da yer alan hammaddelerin bitki koruma ürünü sanayiine verilmeyecek olması halinde Gümrük Beyannamesinin 44 nolu hanesine 11190652683877198781391 referans numarası ithalatçı tarafından kaydedilir,

e) Ek-2, Ek-5 ve Ek-6'da yer alan ürünlerin laboratuvar analizinde kullanılacak olması halinde Gümrük Beyannamesinin 44 nolu hanesine 1397766235029188303526 9 referans numarası ithalatçı tarafından kaydedilir,

5 nci maddesine göre; "Üçüncü fıkra ile dördüncü fıkranın ***(b), (c), (ç), (d) ve (e) bentleri*** *kapsamında sabit referans numarası beyan edilerek ithal edilen ve* ***500.000 TL toplam fatura tutarını aşan ürünlerin,*** *yapılan beyana uygun kullanımının veya tesliminin gerçekleştirildiğinin* ***tespiti Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri Raporu ile yapılır.*** *Bu fıkra kapsamında yapılacak iş ve işlemlere ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir.*
(6) İthalatçı, üçüncü ve dördüncü fıkralar kapsamında sabit referans numarası beyan ederek ithal ettiği ve serbest dolaşıma giriş sonrası devrettiği ürünlerin alıcısı tarafından uygun kullanıma sevk edilmesinden sorumludur."

Örnek 1- Tarım ve Orman Bakanlığının Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/5) (31.12.2023 t. 32416 s. 4.mük R.G.)'nin Muafiyetler ve kapsam dışı başlıklı 10 uncu maddesi (4) üncü fıkrasına göre;
"Eklerdeki diğer listeler kapsamında denetime tâbi olmaması kaydıyla, (b) bendine göre; "Ek-2'de yer alan ürünlerin gıda ile temas etmeyecek, gıda ve yem sanayii dışında ve/veya karşılarında belirtilen amaçlar dışında kullanılacak olması halinde Gümrük Beyannamesinin 44 no.lu hanesine 1061754156569950353252 3 referans numarası ithalatçı tarafından kaydedilir ve bu durumlarda ön bildirim, Kontrol Belgesi ve/veya Uygunluk Yazısı Düzenlenmez."

Tebliğin 12 inci maddesi (2) inci fıkrasında "10 uncu maddenin dördüncü fıkrasında yer alan muafiyetler kapsamında olduğu beyan edilen ürünlerin ithalatına **gümrük idarelerince doğrudan izin verilir.** İzin verilen eşyaya ilişkin veriler elektronik ortamda Tarım ve Orman Bakanlığı ile paylaşılır." Hükümleri uyarınca ithal edilmiş bir eşya için, serbest dolaşıma girişi sonrası beyana uygun kullanım, teslim veya işleme konu edilip edilmediğinin tespiti yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu ile yapılır."

Örnek 2- Tarım ve Orman Bakanlığının Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/5) (31.12.2023 t. 32416 s. 4.mük R.G.)'nin Muafiyetler ve kapsam dışı başlıklı 10 uncu maddesi (3) üncü fıkrasına göre; *Tarım ve Orman Bakanlığının iznine tâbi olması kaydıyla, Ek-1/A ve Ek-1/B'de yer alan ve Ülkeye Girişte*

Veteriner Kontrollerine Tabi Olan Hayvan ve Ürünlere Dair Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin petrol sanayii, beşeri ilaç sanayii, sabun sanayii, kozmetik sanayii ve benzeri Tarım ve Orman Bakanlığınca denetime tâbi olmayan sanayilerde kullanılmak üzere ithal edilmesi durumunda Uygunluk Yazısı ve/veya Kontrol Belgesi düzenlenmez. Bu ürünler için Gümrük Beyannamesinin 44 nolu hanesine 1544248991612874500827 4 referans numarası ithalatçı tarafından kaydedilir."

Kanaatimizce böyle bir durumda, serbest dolaşıma girişi sonrası beyana uygun kullanım, teslim veya işleme konu edilip edilmediğinin tespiti yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu ile yapılır.

Örneklerden de görüldüğü gibi, muafiyet ve kapsam dışı olduğu beyan edilen eşyaların, serbest dolaşıma girişi sonrası beyana uygun kullanım, teslim veya işleme konu edilip edilmediğinin tespiti yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu ile yapılacağı anlaşılmaktadır.

Eşya ilişkin izin veya uygunluk belgesi veya bu belgeler yerine geçen bilgi Gümrük İdaresine ibraz edilmiş yada tek pencere sistemine ise kanaatimizce Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliğince DK1 Tespit Raporu düzenlenmesine gerek yoktur.

Ancak, eşyanın serbest dolaşıma girişi sonrasındaki kullanım veya teslimine yönelik yapılan beyanların doğruluğu konusunda tespit işlemlerine ilişkin Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirince(YGM) DK1 tespit raporunun düzenlenmesi gerekmektedir.

GEÇİŞ SÜRECİ

Gümrük Genel Tebliği (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) (10.10.2024 t. 32688 s. R.G.) nin geçici 1 inci maddesine göre; *"(1) Bu Tebliğin 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 1/1/2024-30/6/2024 tarihleri arasında tescil edilen beyannameler kapsamında yapılacak tespitlere ilişkin yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporlarının süre uzatımına ilişkin hususlar saklı kalmak kaydıyla 31/12/2024 (dahil) tarihine kadar düzenlenmesi gerekmektedir. Geçiş süreci dışındaki (yani 1.1.2024-30.06.2024 tarihleri arası) dışındaki beyannamelerle ilgili Yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu beyannamenin tescil tarihinden itibaren altı ay içinde düzenlenir. Eşyanın teslim kullanım veya işleme konu edilmediğinin ispatı ve süresi içinde başvurulması kaydıyla bu süre üçer aylık dönemler halinde uzatılabilir ancak ek süreler dahil yirmi dört ayı geçemez."*

3- METAL HURDAYA İLİŞKİN ÖZEL HÜKÜMLER

(Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) Gümrük Genel Tebliğinin 4 üncü maddesine göre; “(1) Serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmak üzere Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 72 nci, 74 üncü ve 76 ncı fasıllarında hurda olarak beyan edilen eşyanın izahname açıklama notlarında belirtildiği gibi kırpıntı, döküntü ve yeniden kullanılamaz halde olması gerekmekte olup yapılan kontrollerde eşyanın hurda olarak değerlendirilmesi konusunda tereddüt yaşanması halinde eşyanın hurda olarak ithal edilebilmesi için;

a) 17/4/1957 tarihli ve 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanununun 2 nci maddesine istinaden ithalatçı firma adına düzenlenmiş sanayi sicil belgesinin ve 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 12 nci ve 56 ncı maddelerine istinaden düzenlenip onaylanan kapasite raporunun beyannameye eklenmesi,

b) 31/12/2023 tarihli ve 32416 dördüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/23) uyarınca gerekli metal hurda ithalatçı belgesi ile geçici faaliyet belgesi veya çevre izin ve lisans belgesinin mevcut olması,

c) İthalatçı firma tesisinin, eşyanın ergiterek başka bir eşya haline dönüşmesini sağlayacak makine, teçhizatı ve ergitme ocağını haiz bulunduğu ve firmanın kapasite raporları, metal hurda ithalatçı belgesi, geçici faaliyet belgesi veya çevre izin ve lisans belgesiyle söz konusu eşyadan başka bir eşya üretmeye ehil olduğu hususlarının sabit olması,

ç) Eşyanın, metal hurda olarak beyan edildiği gümrük tarife istatistik pozisyonu ile hurda olmaması durumunda sınıflandırılması muhtemel gümrük tarife istatistik pozisyonu için uygulanacak gümrük vergileri arasındaki fark kadar Gümrük Kanununun 202 ila 207 nci maddeleri uyarınca teminat alınması,

gerekir. Bu koşulların yerine getirilememesi halinde, eşyanın hurda olarak ithal talebi kabul edilmez ve gümrük, dış ticaret ve ilgili diğer mevzuat kapsamında işlem yapılır.

(2) Gümrük idaresince eşyanın muayenesi esnasında motor, motor bloğu, şaft, kasa parçaları, dingil, jant, depo gibi araç parçalarının, beyan amacı dışında yedek parça olarak kullanılacağının tespit edilmesi halinde birinci fıkrada belirtilen kapsamda ithalata izin verilmez ve gümrük, dış ticaret ve ilgili diğer mevzuat kapsamında işlem yapılır. Ancak orijinal amacına uygun kullanılıp kullanılmayacağı hususunda tereddüt yaşanması halinde otomotiv sanayiine ait bu tür eşyanın

gümrüklü yer ve sahalarda kırılıp, parçalanıp veya preslenerek ithaline izin verilir.

(3) Hurda olarak beyan edilen motor, motor bloğu, şaft, kasa parçaları, dingil, jant, depo gibi araç parçalarının ithal edilebilmesi için yakıt, fren, hidrolik ve soğutma sıvıları gibi sıvılardan ve şanzıman ve motor yağı gibi yağlardan arındırılmış olması gerekir. Tehlikeli atık ve yağlarla kontamine durumdaki araç parçalarının **ithaline izin verilmez.**

(4) Birinci fıkrada yer verilen şartların karşılanması halinde, eşyanın firma tesisinde yapılacak işlem sonucunda kendi orijinal kullanımlarına uygun olmayan, ilk şekillerinden farklı bir eşyaya dönüştürüldüğünün tespiti için yükümlüden yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu talep edilir ve beyannamede düzeltme yapılarak 44 no.lu haneye "0786-YGM Raporu" belgesi doğrulama alanı "S" olarak eklenir. Tespite konu işlemin tamamlanması için firmanın kapasitesi ve yapılacak işlemin niteliği gibi hususlar göz önüne alınarak beyannamenin tescil tarihinden başlayarak altı ayı geçmemek üzere yükümlüye bir süre verilir.

(5) Eşyaya ilişkin bir ekspertiz raporu olsun veya olmasın kırılma, eskime veya diğer nedenlerle kesinlikle kullanılamaz halde olması nedeniyle eşyanın kendi orijinal (ilk halinde) kullanımına uygun durumda olmadığının **gümrük idaresince tespiti halinde yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu talep edilmez.**

(6) Yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu talep edilen eşya gerekli önlemler alınarak gümrük gözetiminde ithalatçı firma tesisine yönlendirilir…

(7) Tespit raporunun süresi içinde ibraz edilmemesi veya eşyanın kendi orijinal kullanımlarına uygun durumda olmayan, ilk şekillerinden farklı bir eşya haline gelmediğinin tespit edilmesi halinde teminat irat kaydedilir ve Gümrük Yönetmeliğinin 181 inci maddesinin onuncu fıkrasının (c) bendinde belirtilen şekilde işlem yapılarak duruma göre Gümrük Kanununun 234 üncü veya 235 inci maddesine göre cezai işlem uygulanır."

Madde metni oldukça açıktır. Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği MH1 Tespit Raporu ancak gümrük idaresinin talebi halinde düzenlenecektir.

4-TİCARET POLİTİKASI ÖNLEMLERİNE İLİŞKİN ÖZEL HÜKÜMLER

(Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) Gümrük Genel Tebliğinin aşağıda alan 5 inci maddesinde bahsi geçen İthalat Rejimi Kararının 4 üncü maddesinde 3 üncü fıkrasına

göre; “Ticaret politikası önlemleri; İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat, İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat, İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresi Hakkında Mevzuat, İthalatta Gözetim Uygulanması Hakkında Mevzuat, Belirli Tekstil Ürünleri İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat, İkili Anlaşmalar ve Protokoller veya Diğer Düzenlemeler Kapsamı Dışında Belirli Ülkeler Menşeli Tekstil Ürünleri İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat ile Türkiye'nin Ticari Haklarının Korunması Hakkında Mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülür.”

(Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) Gümrük Genel Tebliğinin aşağıda alan 5 inci maddesine göre; (1) Gümrük idaresi, gerekli görmesi halinde, eşyanın İthalat Rejimi Kararının 4 üncü maddesinde sayılan önlemlere tabi bir eşya olup olmadığının eşyanın muayenesi ile beyanname ve eki bilgi ve belgelerin tetkikinden anlaşılamadığı durumlarda, yükümlüsünden eşyanın önlem kapsamında olup olmadığının tespitine yönelik yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu talep edebilir. Ancak, eşyanın ticaret politikası önlemine tabi olmadığının gümrük idaresince tespiti mümkünse yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu talep edilmez...

(4) Üçüncü fıkradaki eşyaya ilişkin yapılan beyanda mevzuatın öngördüğü diğer hususlarda bir aykırılık görülmemesi kaydıyla eşyanın ticaret politikası önlemine tabi olması halinde uygulanacak gümrük vergileri kadar Gümrük Kanununun 202 ila 207 nci maddeleri uyarınca teminat alınır. Ayrıca beyannamede düzeltme yapılarak 44 no.lu haneye “0786-YGM Raporu” belgesi doğrulama alanı “S” olarak eklenir.

(6) Eşyanın ticaret politikası önlemine tabi olmadığının tespit edilmesi halinde teminat iade edilir.

*(7) Tespit raporunun süresi içinde ibraz edilmemesi **veya eşyanın önlem kapsamı dışında olduğuna ilişkin yapılan beyanın uygun olmadığının tespiti halinde** eksik alınmış olan vergi ve diğer mali yükümlülükler için ek tahakkuk düzenlenir ve Gümrük Kanununun 234 üncü maddesine göre cezai işlem uygulanır.*

Madde hükümlerinden görüldüğü gibi, eşyanın ticaret politikası önlemine tabi olmadığının gümrük idaresince tespiti mümkünse yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu talep edilmez.

5-TSE Uygunluk Denetimine Tabi Eşyanın, (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) Gümrük Genel Tebliğ Kapsamında Değerlendirilip Değerlendirilemeyeceği

İthalatta Standartlara Uygunluk Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2023/1) (31.12.2022 t. 32060 s. 4.mük R.G.) TSE uygunluk denetimine tabi eşya uygunluk denetimi **İthalatçının başvurusu** başlıklı 5/1 inci maddesinde; *"Bu Tebliğ kapsamındaki denetimler, Gümrük Yönetmeliğinin 181 inci maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde gümrük beyannamesinin tescili öncesinde yapılır."*

İthalatçının sorumluluğu başlıklı 12/4 üncü maddesine göre; "İthal edilmiş ürünün GTİP'inin Ek-1'de yer aldığının sonradan yapılan kontrol sonucunda tespit edilmesi halinde keyfiyet ilgili gümrük idaresi tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bildirilir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ürünün güvensiz olduğunu tespit ederek gümrük idaresine bildirmesi halinde, uygunluk değerlendirmesinin olumsuz sonuçlandığı kabul edilir."

hükmünden hareketle değerlendirildiğinde; TSE denetimlerinin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescilinden önce yapılması zorunludur. Bunun yanında, İthal edilmiş ürünün GTİP'inin Ek-1'de yer aldığının sonradan yapılan kontrol sonucunda tespit edilmesi halinde, yapılacak işlemler yukarda metni verilen Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2023/1 sayılı Tebliğin 12/4 maddesinde açıkça düzenlenmiş olduğundan kanaatimizce, TSE ye tabi eşyanın (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) Gümrük Genel Tebliği kapsamında değerlendirilemeyeceğini düşünmekteyiz.

SONUÇ

Eşyanın serbest dolaşıma girişi sonrasındaki kullanım veya teslimine yönelik yapılan beyanların tespit işlemlerine ilişkin Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirince(YGM) raporların düzenlenmesi ile süreler, ibraz ve diğer usul ve esaslar, (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) Gümrük Genel Tebliği ile düzenlenmiş olup, tebliğ kapsamında, yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerince konularına göre değişen DK1, MH1 ve TP1 tespit raporlarından biri düzenlenmek zorundadır. DK1 tespit raporu gümrük idaresince herhangi bir talebe gerek olmadan düzenlenirken, diğer raporlar gümrük idaresinin talebi halinde düzenlenmek zorundadır.

Bunun yanında, (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) Gümrük Genel Tebliğinin geçici 1 inci maddesine göre; "Bu Tebliğin 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 1/1/2024-30/6/2024 tarihleri arasında tescil edilen beyannameler kapsamında yapılacak tespitlere ilişkin yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporlarının, süre uzatımına ilişkin hususlar saklı kalmak

kaydıyla 31/12/2024 (dahil) tarihine kadar düzenlenmesi gerekmektedir.”

Geçiş süreci dışındaki (yani 1.1.20024 -30.06.2024 tarihleri arası) dışındaki beyannamelerle ilgili Yetkilendirilmiş gümrük müşaviri raporu beyannamenin tescil tarihinden itibaren altı ay içinde düzenlenir. Eşyanın teslim, kullanım veya işleme konu edilmediğinin ispatı ve süresi içinde başvurulması kaydıyla bu süre üçer aylık dönemler halinde uzatılabilir ancak ek süreler dahil yirmi dört ayı geçemez.

Söz konusu Tebliğ kapsamında eşya ithal etmiş ve edecek firmaların, özellikle Tebliğin 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında söz edilen eşya ithalatlarına ilişkin beyanname tescil tarihinden itibaren belirtilen sürelerde DK1 tespit raporu tanzim edilmesi için Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleri ile sözleşme imzalamaları gerekmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığının Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/5) (31.12.2023 t. 32416 s. 4.mük R.G.)’nin 5 nci maddesi kapsamında; yukarıda metinleri verilen “Üçüncü fıkra ile dördüncü fıkranın (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentleri kapsamında sabit referans numarası beyan edilerek ithal edilen ve 500.000 TL toplam fatura tutarını aşan ürünlerin, yapılan beyana uygun kullanımının veya tesliminin gerçekleştirildiğinin tespiti Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri Raporu ile yapılır.”

Gümrük Müşavirliği ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ (30.12.2015 t. 29578 s. R.G.) eki, 2024 Yılı Yetkilendirilmiş **Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesine göre; DK1 Tespit Raporu Asgari Ücret Tarifesi; (AYLIK) 10.000 TL** (Aynı ay içerisinde düzenlenecek raporların tamamı için) Aynı ay içerisinde birden fazla beyannameye konu tespit işlemlerinde sonraki **her beyanname için 200 TL Aylık toplam ücretin 20.000 TL'yi geçmesi halinde Tarafların anlaşması ile belirlenecek tutar.**

Sefa Yayla Gümrük ve Ticaret Başmüfettişi Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri

Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız. **Resmi Gazete İçin Tıklayınız.**